

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

177. An quis possit sumere Bullam defunctorum pro duobus, aut pluribus?
Et an animam quæ à corpore soluta in Purgatorio est destinata, possit
Pontifex ita liberare, ut neutiquam in Purgatorium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

pè finem,
verf. Mo-
ueft. & in
tom. 3. tr. 1.
Ref. 209. in
fine, à xerf.
Y aungue.

docet, enim poffe accipi Bullam pro defuncto ad effe-
ctum vtrumque, nempe vt in loco Sacro fepeletur, &
ab excommunicatione abfoluto illi præfetur, & con-
fequenter fuffragia Ecclefiæ offerantur pro ipfo, Trul-
lerich in *Bull. leg. 1. §. 1. dub. 2. num. 6.* non audeat affirma-
re, id poffe fieri, inconfulto Prælaro; & *lib. 1. §. 3. dub. 10.*
num. 1. ait, hoc non improbabile videri; & quamuis
ibi folum agere videatur de feputura tefpore inter-
dicti præftanda, tamen ratio, cui innititur, & verba
quæ pro fe ex P. Henriquez tranfcritur, idem probant
de abfolutione ab excommunicationis vinculo defun-
cto impetienda.

2. Verùm huic fententiæ non acquiefcam, & illam
nunquam exiftimaffe probabilem àferuit Antonius
Efcobar in *Theol. moral. tom. 1. lib. 7. fect. 2. cap. 19.*
prob. 7. num. 472. ftantibus verbis Bullæ *Item conce-
ditur omnibus fupradictis qui nec ibunt, nec mittent fi
de bonis fuis, &c.* Et Bullæ Hifpanæ illam particulam;
Por quanto vos dices dos reales, &c. Quæ quidem ad vi-
uos, non ad defunctos manifefte diriguntur. At etfi
mortuus poffit ab excommunicatione abfolui, non ta-
men per Bullam, fed ab eo, qui poterat dum viueret,
vt docent Nauar. *c. 26. n. 32. & c. 27. n. 171.* Sayr. in *the-
faur. l. 1. c. 8. n. 10.* Illam Bullæ claufulam *perpende*: Vt
poffit eligere confeffarium, qui cum etiam à referua-
tis Papæ abfoluere poffit, mortuus quidem nec valet
confeffarium eligere, nec confiteri; ergo nec à cenfu-
ris per Bullam abfolui.

3. Et ita hanc fententiam præter Efcobar tenet
etiam Andreas Mendo in *Bull. Cruc. difput. 4. cap. 5.*
numero 24. Nec, ait, eft ad oppofitum fufficiens con-
gruentia quoddam ille, fi viueret, veller equidem vt Bulla
fumeretur. Etenim fi ipfe non fumpfit, voluntas,
quam haberet, nihil prodeft, etiamli animum eam
accipiendi concepiffet, quia realiter ipfe poftea non
accipit, aut ab alio fumptam acceptat. A priori ratio
eft, quia in mortuo non manet voluntas virtualis, vel
interpretatiua, quippe eo expirante, omnis voluntas
circa hæc quæ quoad nos funt, expirat. Quare Pater
Thomas Sanchez *diff. 28. de matrim. à n. 64.* quem fe-
quuntur Pater Layman aliique recentes, docet cafu
quo Epifcopus facultatem præbeat alicui vt munus
confeffarij exerceat limitatione, donec voluero, ex-
pirante Epifcopo, expirare licentiam, eo quod nec
virtualiter maneat iam ea voluntas, à cuius perfeueran-
tia licentia dependebat. Secus erit, fi limitet fic, donec
renouauero; quia ad reuocationem requiritur actus
pofitiuus, qui dum non habetur facultas perfeuerat.
Nec potest fieri ad noftum cafum paritas ex eo quod
etiam defunctus ab excommunicatione abfoluatur ad
fruendum feputura Sacra; Nam ad hanc abfolutionem
non requiritur acceptio feu acceptatio, (qualem adhuc
requifiuimus) fed fatisfactio partis hæredumque cau-
tio. Et certo mihi in comperto eft, fi tempore interdicti
quis obeat, vel excommunicatione referuata innoda-
tus, inquiri illico, an Bullam iam habeat, longè que
abefle à mente, & perfuafione fidelium tunc ad eam
accipiendam recurrere. Hæc Mendo; cui adhæreo.

4. Et ita hanc fententiam veram exiftimo, vt te-
neam etiam procedere fi quis relinquat ftipem præfcri-
ptam in hunc finem, vt poft ipfius mortem Bulla pro
anima fua fumatur, nam in tali cafu, vt dixi, puto
Bullam ei non prodeffe etiam in ordine ad feputuram:
Quia nunquam Bulla incipit effe vtilis, nifi realiter, &
cum effectu fumatur, ex alia verò parte intentio ca-
piendi illam, & deftinatio elemofynæ; non eft for-
maliter acceptio Bullæ, fed folum quædam veluti ap-
plicatio mediotorum ad illam capiendam; ergo nequit
defuncto prodeffe, quamuis dum erat viuens ftipem le-
gauerit, & per confequens aliquem influxum habue-
rit in fumptionem iplam, quæ fit poft mortem; proba-
tur ifta confequentia, quia eo momento, quo Bulla

fumitur non inuenitur fubiectum habile, feu capax,
inde eft vt inutiliter pro ipfo defuncto fumatur. Et ita
hanc fententiam tenet Pater Bardi in *Bull. Cruc. part. 1.*
tract. 2. cap. 4. fect. 6. num. 98.

RESOL. CLXXVII.

An quis poffit fumere Bullam defunctorum pro duobus, aut
pluribus?

Et an animam, quæ à corpore foluta in Purgatorio efi de-
ftinata, poffit Pontifex ita liberare, vt nequaquam in
Purgatorium ingrediar? Ex p. 11. tract. 2. & Milc. 1.
Ref. 43.

§. 1. **E**GO interrogatus de hoc cafu negatiua fententi-
æ amiffiffimi Patris Bardi olim adhæfi, qui
in *Bulla Cruciatæ part. 4. tractat. 4. cap. 4. fect. 1. num. 99.*
fic ait: Dico quarto, Bulla ifta pro vno tantum de-
functo applicari potest; & non pro duobus, aut pluri-
bus. Probatur ex ipfo textu, vbi de vna tantum per-
fona fingulari efi fermo: efi etiam alia effica ratio,
quia fi vna eademque Bulla pro pluribus defunctis
poffit applicari, impediretur fubfidium pro bello con-
tra infideles, fi enim quis intentionem haberet indol-
gentiam huius Bullæ applicandi, verbi gratia pro om-
nibus defunctis, vnam pro illis fumendo Bullam, dimi-
nueretur fubfidium illud, quod reportaret Cruciatæ, fi
pro vno quoque diftinctam fumeret Bullam plures
foluendo ftipes. Ita ille.

2. Sed modo inuenio contrariam fententiam docere
Andream Mendo in *Bull. Cruc. difput. 36. cap. 1. n. 1.*
fic afserens; Aduertendum efi fumentem hanc Bullam
defunctorum poffe determinare animam à Purgatorio
liberandam; poffe item eam à Deo determinandam
relinquere; poffe demum pro pluribus, vel pro omni-
bus Bullam hanc accipere, vt inter eas diuidatur fru-
ctus indulgentiæ, qui fufficeret vnam liberare.

3. Nec obefi, quod in Bulla Hifpana defunctorum
afferatur: *en fauor de lanima de &c.* quafi designando
restringendum effe accipientem ad animam determi-
nandam; etenim id afseritur, quia femper, aut fere fem-
per, qui Bullam hanc accipit, in id intendit, vt ab-
quam animam determinatâ à pœnis Purgatorij eruat;
& vt intelligat accipiens fe poffe illam determinare;
non tamen tollitur per hoc, quod non determinet il-
lam, & quod pro pluribus applicet hoc fuffragium.

4. Poftèa in *Appen. difp. 4. cap. 10. numero 68.*
respondens ad argumenta Patris Bardi afserit, nul-
lam vim ingere, nam accipiens vnam Bullam pro
pluribus, agnofcit aut agnofcere debet, omnes illas
non liberandas fore à Purgatorio per eam folum Bullam
(hanc enim cognitionem vel nullius habebit, cum
videat plures Bullas pro pluribus defunctis accipi,
quod fi per vnam Bullam plures anime liberarentur à
Purgatorio, vna pro omnibus fufficeret) fed quia
non habet vnde plures Bullas accipiat, vel non
vult accipere, & ex alio capite optat pluribus defun-
ctis benefacere, hinc fumat vnam Bullam pro illis, vt
finguli aliquod leuamen pœnarum participent. Quare
non minuitur fubfidium Cruciatæ: nam vt finguli de-
functi à Purgatorio liberarentur, plures Bullas ille ac-
ciperet: & ftatuto apud fe, vnam dumtaxat acci-
pere, quod fubfidium minuitur in eo, quod illam plu-
ribus applicet; Minuitur quidem refpectu fingulo-
rum, pro quibus Bulla applicatur, eius efi effectus;
fed hoc ab intentione applicantis dependet, qui, vt
libere potest nullam Bullam defunctorum, & plu-
res accipere, fic valet fuffragium inter plures distribu-
ere. Quare laudauerim pauperes, qui non poffunt ero-
gare pro pluribus Bullis elemofynam, & pluribus fane
defunctis coniuncti nexibus conflanguinitatis, grati-
tudinis, aut amicitia, fi eis applicent Bullam, quam ac-
cipiant.

